Pedagogická a školská psychológia

Nekopírovať

Vnímanie
Psychomotorika
Fyzický vývin
Diagnostika rozumových schopností
Pamäť Pozornosť
Komunikačné zručnosti
Sociálna začlenenosť
Rola žiaka v kolektíve
Motivácia k učeniu vôľová aktivita
Diagnostika sociálnych vplyvov – rodina záujmové aktivity
Prežívanie situácií v triednom kolektíve
Diagnostika správania
Výtvory
Tvorivosť

Nekopírovať

OBSAH PEDAGOGICKEJ PSYCHOLOGIE

PEDAGOGICKÁ ČINNOSŤ

zhromažďovania materiálu
individuálny prístup
priamy kontakt - aranžovanie kontaktu
interakcia

- Uskutočňuje sa s jasným zámerom a pedagogickým zacielením
- Realizuje sa za štandardných podmienok
- Kvalitatívny a kvantitatívny obsah
- Nutnosť prípravy učiteľa

Vyučovací proces

Nekopírovať

VYUČOVACÍ PROCES

- Vyučovanie v sebe zahŕňa proces vzdelávania aj výchovy
- Pôsobenie celého radu činiteľov (vplyv masovokomunikačných médií, spoločnosť...)
- Úloha učiteľa – vyučovať / Úloha žiaka – poznávať, objavovať
- U+Ž= spolupráca, prispôsobovanie sa, ovplyvňovanie sa

Nekopírovať

Podmienky vyučovacieho procesu

- Vonkajšie podmienky
- Vplyv školy
- Vplyv rodiny
- Vplyv spoločenských činiteľov
- Vplyv sociokultúrnych prostriedkov

- Vnútorné podmienky
- Genetické dispozície
- Momentálna úroveň rozvoja psychiky
- Momentálna úroveň fyzického stavu

Nekopírovať

OpTIMálNA ORGANIZÁCIA VYUČOVACIEHO PROCESU

- navodenie poznávacej, myšlienkovej činnosti žiakov
- dosahovanie cieľov VYUČOVACIEHO PROCESU
- riadenie činnosti žiakov
- plnenie výchovného charakteru

Nekopírovať

CIELE VYUČOVACIEHO PROCESU

Špecifické ciele:

- - kognitívne (poznávacie)
- - afektívne (postojové)
- - psychomotorické

Požiadavky na jednotlivé ciele:

- konzistentnosť
- primeranosť
- vyjadrenie žiackych výkonov v pojmoch
- jednoznačnosť
- rešpektovanie taxonómie cieľov

KONKRÉTNY CIEĽ MÁ JEDNOZNAČNE DEFINOVAŤ STAV, KTORÝ SA MÁ DOSIAHNUŤ.

Nekopírovať

Podmienky správne organizovaného vyučovania:

Nekopírovať

- vybrať a usporiadať učebný obsah
- viesť vyučovací proces v súlade so zákonitosťami
- uplatňovať vhodné metódy vyučovania
- sledovať, hodnotiť priebeh učebnej činnosti žiakov
- dôležita úloha .schopnosti sebareflexie a následnej sebakorekcie učiteľa

PSYCHOHYGIENICKÉ ZÁSADY VYUČOVACIEHO PROCESU

Nekopírovať

Psychohygienické aspekty vo vyučovaní - stimul

napomáha pri vyučovaní zvládať rolu žiaka,

aktivovať

Stimulovať výkon

Udržať psychiku v rovnováhe

- Psychohygienické aspekty vyučovacieho procesu sa týkajú všetkých troch zložiek, a to žiaka, učiteľa a ich vzťahu, dynamických, t.j. organizačných a statických, t.j. fyzikálno-ekologických podmienok

- Dodržiavaním psychohygienických zásad smerujeme vo vyučovaní k rovnováhe a duševnému zdraviu.

Nekopírovať

Psychologické aspekty vo vyučovaní

- Dĺžka vyučovacej hodiny, výkon

- Najvyššia výkonnosť v priebehu vyučovania je medzi druhou a treťou hodinou dopoludnia, poradie vyučovacích hodín podľa náročnosti jednotlivých predmetov je 2., 3., 1., 4., 5

Školská výkonnosť v priebehu týždňa je najvyššia v stredu, nasleduje pondelok, utorok, štvrtok, piatok, sobota

V priebehu školského roka je výkonnosť najvyššia v septembri, októbri, novembri, od decembra výkonnosť postupne klesá

Nekopírovať

Psychologické aspekty vo vyučovaní

Nekopírovať

Primeraná náročnosť činností

Opakovanie látky

Skúšanie

Únava

Odpočinok

UČITEĽ VO VYUČOVACOM PROCESE

Nekopírovať

Je nevyhnutné, aby si učiteľ uvedomoval význam psychohygieny, pretože jej poznanie mu môže priniesť výhody vo forme úľavy od záťaže, nervozity a nespokojnosti v zamestnaní.

Neurotický učiteľ výrazne neurotizuje svojich žiakov.

RUŠIVÉ ASPEKTY VO VYUČOVANÍ- UČITEĽ

1. Rušenie hodiny rodičmi, úradnými osobami, riaditeľom, školníkom a ďalšími učiteľmi.
2. Narušovanie hodiny rôznou administratívou.
3. Nevhodné umiestnenie školy, zlé technické vybavenie.
4. Problém práce a odpočinku učiteľa cez prestávku.

Do ZŠ sa deti tešia a majú veľkú motiváciu sa niečo nové naučiť, pýtajú sa, skúmajú nové

Vo vyšších ročníkoch dominuje u väčšiny žiakov nezáujem o vzdelanie zvedavosť je len u niektorých detí

motivácia sa prejavuje v mimoškolskej činnosti

Kopírovať

VNÚTORNÁ MOTIVÁCIA

zvedavosť, prijatie problému ako výzvy,
snaha o zvýšenie kompetencie,
získanie prevahy a kontroly nad prostredím

PREKÁŽKY VYTVORENIA VNÚTORNEJ MOTIVÁCIE

Poskytovanie vonkajšej motivácie (napr. školské známky) utlmuje vnútornú motiváciu

Absencia pochvaly

Vysoká kontrola, oceňovanie tichých a poslušných detí
neosobná a súťaživá atmosféra

Nekopírovať

Vplyv rodičov

sebahodnotenie

zrkadlová teória

dávajú najavo ako si ho vážia/podceňujú –2. rodičia sú vzorom správania

teória modelu

ak majú rodičia vysoké sebahodnotenie, potom si podľa neho modelujú svoje hodnotenie aj deti

atribučný štýl

Ako vnímame príčiny neúspechov

*Ak je pozitívny výsledok vnímaný ako šťastie - sebahodnotenie je nízke

*ak je neúspech vnímaný ako dôsledok vnútorných nemenných faktorov - sebahodnotenie je nízke

*realistický atribučný cieľ - úspech pripisuje vlastným schopnostiam, neúspech možnosť naučiť sa niečo

Nekopírovať

Normy správania

Osobnosť žiaka

Osobnosť, vzorce správania, coping
Reziliencia, frustračná tolerancia....

Na diagnostiku správania je potrebné poznať normy správania dieťaťa v jednotlivých vekových obdobiach

cieľ pochopiť správanie žiaka a využiť prejavy na ovplyvnenie správania v dobrom slova zmysle

Nekopírovať

Normy správania

UČITEĽ
A MOTIVÁCIA

je potrebné vytvoriť k danej činnosti kladný postoj

Zásady

pôsobenie vzoru, aby deti videli niekoho, koho oceňujú

spevňovať žiaduce zmeny v správaní

kde sú deti svedkami úspechu, tam sa chcú podieľať svojou činnosťou

Postoj učiteľa k žiakovi možno chápať ako

1.hodnotiaci vzťah (racionálne poznanie žiaka)

2. citové hodnotenie žiaka

(tendencia reagovať na žiaka)

Nekopírovať

Normy správania

Typy postojov učiteľa k žiakovi v praxi

1. výrazne kladný – náklonnosť (Keby ste si mohli vybrať jedno dieťa v triede na ďalší školský rok, pretože je potešenie s ním pracovať, kto by to bol?)

2. mierne kladný – záujem (O akého žiaka máte najväčšiu starosť?)

3. záporný postoj – odmietnutie (Keby prišiel riaditeľ a povedal, že jedno dieťa môže byť presunuté do inej triedy, koho by ste vybrali?)

4. neutrálny postoj – ľahostajnosť (Keby prišli nečakane na rodičovskú schôdzku rodičia, o ktorom dieťati by ste boli najmenej pripravený hovoriť?)

Nekopírovať

literatúra

KUDLÁČOVÁ, B.: Etika a osobnosť učiteľa. Bratislava : KF-PRINT, 2002.

HUPKOVÁ, M., PETLÁK, E.: Sebareflexia a kompetencie v práci učiteľa. Bratislava : IRIS

TUREK, I.: Didaktika. Bratislava : Wolters Kluwer, 2014.

VIŠŇOVSKÝ, Ľ.,KAČÁNI, V. a kol.: Základy školskej pedagogiky. Bratislava : IRIS, 2002.

HELUS, Zdeněk. 2004. Dítě v osobnostním pojetí. Praha : Portál, 2004

KAČÁNIOVÁ, Jarmila. 2008. Psychológia pre učiteľov. Bratislava : Ekonóm, 2008

KARIKOVÁ, Soňa. 2000. Kapitoly z pedagogickej psychológie. Žilina : EDIS, 2000

LEHENOVÁ, Andrea. 2012. Vybrané kapitoly z pedagogickej a školskej psychológie (1.diel). Trnava

ZELINA, M.2000. Alternatívne školstvo. Bratislava. Iris

LEHENOVÁ, ANDREA: Pedagogická a školská psychológia. [on-line]. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2013.

Nekopírovať